

УДК 657.1:004.4:061.5

Людвенко Д.В., к.е.н., доцент[©]

Білоцерківський національний аграрний університет

ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ОБЛІКОВО-ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ НА СУЧАСНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Різні форми власності, а навіть різні галузі народного господарства потребують відповідного обліково-інформаційного забезпечення управління підприємством. Його формуванню допомагає спеціальна типологія, а також інформація фінансового менеджменту та фінансового обліку. Традиційний підхід до оцінювання роботи підприємства – його стандартні звіти про прибуток і обсяги продажу – не завжди відображає об'єктивну картину діяльності фірми.

Ключові слова: система управління витратами, облікова інформація, методика обліку витрат.

Постановка проблеми. Процес управління підприємством нерозривно пов'язаний зі збором, переробкою і виданням інформації, яка одночасно є предметом і продуктом управлінської праці, а відповідно система збору, збереження і перетворення інформації – найважливішим елементом системи управління.

Для реалізації різноманітних цілей управління використовується інформація з облікових і не облікових джерел. Однак провідна роль зберігається за обліковою інформацією. Даний пріоритет визначається тим, що бухгалтерський облік, функціонуючи і охоплюючи процеси виробництва, обігу та розподілу продукції, формує повну інформацію про кругообіг засобів. В обліку і контролі формуються інформаційні потоки зворотного зв'язку. Отже, призначення зазначених функцій полягає в організації інформації таким чином, щоб найбільш точно можна було оцінити реальний стан процесів, які регулюються у порівнянні з очікуваним і прийняти оптимальне рішення.

В управлінському аспекті облік виконує дві під функції:

- інформаційно-творчу (формування необхідної для управління інформації та її смислових блоків);

- обґрунтування управлінських рішень (ув'язування мети управлінського впливу з факторами і умовами її реалізації).

Аналіз останніх досліджень і публікацій свідчить, що у теоретичному плані проблему обліково-інформаційного забезпечення управління не можна вважати новою. Її досліджували багато вітчизняних вчених: Ф.Ф. Бутинець, А. М. Герасимович, С.Ф. Голов, М.Я. Дем'яненко, Г.Г. Кірейцев, М.Ф. Кропивко, В.Г. Лінник, Ю.Я. Литвин, Л.В. Нападівська, О.В. Олійник, М.С. Пушкар, П.Т. Саблук, В.В. Сопко, Л.К. Сук, В.О. Шевчук, В.П. Ярмоленко та інші. Це питання

традиційно в складі облікової проблематики розглядався закордонними авторами, серед яких Р. Ентоні, Дж.Ріс, К. Друрі, Ч. Т. Хорнгрена, Дж.Фостера, Б. Нідлз, Х. Андерсон, Д. Колдуелл, М. Х. Мескон та російські вчені, а саме: А.Ф. Аксененко, М.Т. Білуха, П.С. Безруких, Е.К. Гільде, В.М. Єрофєєва, В.Б. Івашкевич, К.Н. Нарібаєв, А.С. Наринский, В.Ф. Палій, Я.В. Соколов, М.Т. Чумаченко, А.А. Шапошников.

Метою дослідження є теоретичне обґрунтування та розробка пропозицій щодо інтеграції функції управління та вдосконалення обліково-інформаційної інфраструктури аграрних підприємств та, як наслідок, їх конкурентоспроможності.

Результати дослідження та їх обговорення. Сучасний рівень розвитку інформаційної технології називається новою інформаційною технологією, ознаки якої — розвинута комп'ютерна техніка, «дружнє» програмне забезпечення, надійні комунікації, діалоговий режим спілкування користувача з комп'ютером [1, с.22].

Аналізуючи розвиток системи обліку і аналізу на принципах інформатики, академік Чумаченко М.Г. і професор Пушкар М.С. досить доречно відзначають, що вирішальним фактором економічного зростання в сучасному світі стали інформаційні ресурси, а їх використання дає значний економічний ефект на заощадженні факторів виробництва за рахунок впровадження нових інформаційних технологій [4, с.107].

Інтенсифікацію процесів управління сучасним підприємством можна забезпечити лише на основі використання нових принципів управління. Завдання полягає в створенні інформаційних систем, за допомогою яких будуть краще і швидше виконуватись операції із сприйняття, вимірювання, реєстрації, передачі, обробки, зберігання, пошуку і видачі інформації. Йдеться про організацію такої системи, мета якої - автоматизація комплексу формальних процедур, а у ряді випадків і неформальних операцій (вирішення логічних завдань), пов'язаних з виконанням управлінських робіт.

Використання нових інформаційних технологій у системі управління передбачає інтеграцію процесу перетворення інформації, створення єдиного інформаційного фонду, класифікацію, систематизацію і уніфікацію понять, показників і документів, визначення цінності і корисності інформації, впорядкування потоків інформації [2, с.24].

Виконавши ранжування проблем, які виникають у процесі проектування та функціонування інформаційних систем, можна виділити три блоки рис.1.

До першого блоку входять проблеми, що пов'язані із захистом інформації, яка циркулює у інформаційній системі підприємства. У внутрішньому інформаційному середовищі підприємства існують різні категорії суб'єктів, які виступають по відношенню до певної інформації постачальниками, користувачами, розпорядниками, власниками. При успішному здійсненні діяльності щодо управління інформаційною системою усі вони зацікавлені у забезпеченні, як своєчасного доступу до інформації певним користувачам,

конфіденційності частини інформації, повноти та цілісності даних, так і захисту від дезінформації, від тиражування, викрадення.

Забезпечення безпеки інформаційної системи – це безперервний цілеспрямований процес, що ведеться паралельно з розробкою самої інформаційної системи та розвивається і удосконалюється у процесі її експлуатації.

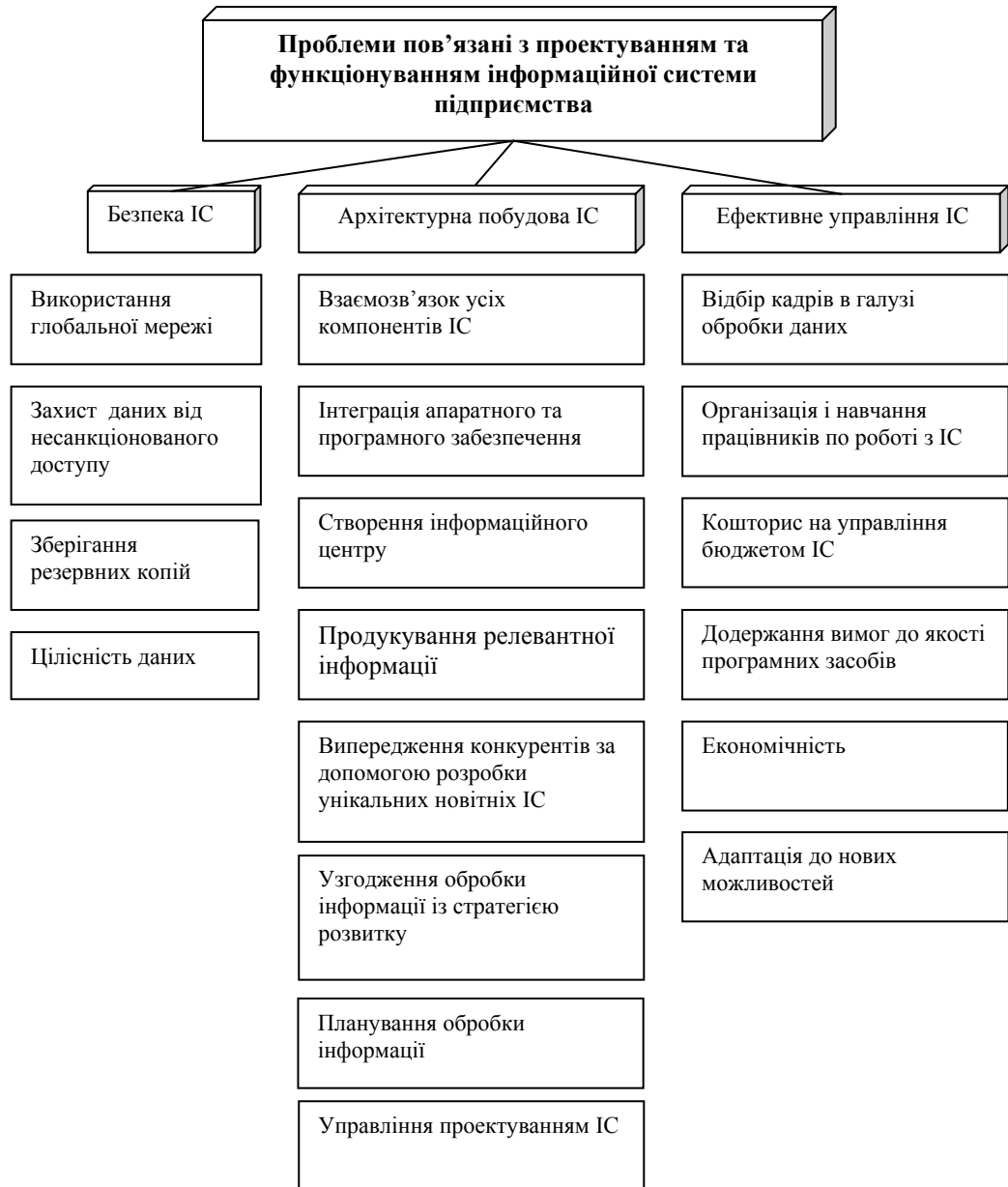

Рис.1. Проблеми пов'язані з проектуванням та функціонуванням інформаційної системи підприємства [1, с. 112]

Увесь процес проектування та впровадження інформаційної системи, яка б забезпечувала ефективну і безперебійну роботу потребує системного підходу до її структури. Останнім часом, коли впровадження складних інформаційних систем на основі комплексу різноманітних технологій набуває все ширшого розповсюдження використовується облікова постановка системи. Підхід облікової постановки – це новітня концепція проектування складних систем, що може бути визначена як певний підхід до розробки структури інформаційних систем, що має на меті спільний взаємопов'язаний і злагоджений розгляд функцій підприємства. Тобто проектування інформаційної системи, а в подальшому і її структура повністю пов'язані з існуючими можливостями і обмеженнями підприємства. Це підтверджує той факт, що стратегія розвитку підприємства повністю проектується на побудову інформаційної системи цього ж підприємства.

Однією з актуальних і складних проблем, які виникають при створенні ефективної інформаційної системи, є проблема управління інформаційними ресурсами, вирішення якої полягає в створенні інформаційних систем, які використовують пристрої, особливі методи і способи для впорядкування і перетворення інформації, побудови єдиної комунікаційної мережі циркуляції даних. До традиційної системи "людина-виробництво" додається новий елемент - "інформаційна система", який створює фактично нову систему відносин в процесі управління підприємством. У цій тріаді інформаційна система відіграє роль проміжної ланки (допоміжного механізму), яка забезпечує реалізацію функцій управління, опосередкованих через людину.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Підхід до формування обліково-інформаційної структури менеджменту забезпечує, на наш погляд, з'єднання науково обґрунтованих методів обліку і передових інформаційних технологій з метою ефективного і оперативного обґрунтування управлінських рішень.

Автоматизована система управління повинна ґрунтуватись на принципах і закономірностях науки управління, мати чітко визначені цілі і задачі системи в цілому і окремих її підсистем, її проектування повинно базуватись на системному принципі, забезпечувати розвинену систему інформаційного забезпечення, розвинутий комплекс апаратно-програмних засобів для збирання і обробки інформації, передбачати активну участь всіх працівників системи управління у розробці і експлуатації системи.

Література

1. Івахненко С.В. Інформаційні технології в організації бухгалтерського обліку. Навчальний посібник / С.В. Івахненко.– Київ: Знання, 2006. - 350с.
2. Матвієнко О.В. Педагогічні основи підготовки менеджерів інформаційних систем / О.В.Матвієнко. -К., 2001.- 273 с.
3. Нападівська Л. В. Облік у системі управління підприємствами / Л. В. Нападівська // Економіка України . –1999. – № 9. – С. 44-52.

4. Чумаченко М.Г. Развитие системы обліку на принципах інформатики і кібернетики / М.Г.Чумаченко, М.С.Пушкар // Вісник Тернопільської академії народного господарства. Випуск 4.—2004. – С. 107-114.

Summary

Lyudvenko D.

Bila Tserkva National Agrarian University

Different forms of ownership, and even different sectors of the economy need, appropriate accounting and information management software helps the formation of his special typology and information about financial management and accounting. The traditional approach to the evaluation of the company - its standard income statements and sales - not necessarily reflect an objective picture of the company.

Key words: *cost management system, accounting information, methods of cost accounting.*

Стаття надійшла до редакції 14.04.2011 р.